

Läkarnas specialiseringstjänstgöring

Nu höjs kvaliteten på utbildningen till specialist

Från och med den 1 september 2008 gäller högre krav och breddat innehåll för den som vill utbilda sig till specialistläkare. Här redogör vi för de viktigaste nyheterna i de nya föreskrifterna.

Ökat fokus på kvaliteten

Viktigast i de nya föreskrifterna, SOSFS 2008:17, är att stärka och säkra kvaliteten i läkarnas specialiseringstjänstgöring. Det görs genom ett antal insatser:

- Vårdgivaren ska se till att det finns rutiner för genomförande och utvärdering av ST.
- Vårdgivaren ansvarar för att det finns tillgång till en studierektor som utgör ett organisatoriskt stöd för verksamhetschefer, handledare och ST-läkare.
- Verksamhetschefen får ett tydligare ansvar för att utse handledare och se till att utbildningsprogram upprättas.
- Handledarna ska ha handledarutbildning. I föreskrifterna finns rekommendationer kring utbildningens innehåll.
- De som genomgår specialiseringstjänstgöringen ska fortlöpande dokumentera sin kompetensutveckling.
- ST-läkarens kompetensutveckling ska fortlöpande bedömas.
- De enheter som ansvarar för utbildningen ska regelbundet genomgå en extern granskning.
- Socialstyrelsen inhämtar yttrande från två externa bedömare vid prövning av ansökan om specialistkompetensbevis.

Så kan forskarutbildningsmeriter och utlandstjänstgöring tillgodoräknas

ST-läkare som har en svensk eller jämförbar utländsk doktorsexamen kan få specialistkompetensbevis redan efter fyra och ett halvt års tjänstgöring, förutsatt att målbeskrivningens krav är uppfyllda.

För att tjänstgöring utomlands ska få tillgodoräknas ska den:

- ha ingått som en del av ett individuellt utbildningsprogram,
- ha genomförts under handledning,
- kunna styrkas med intyg,
- uppfylla planerad delmålskompetens i målbeskrivningen (enligt den verksamhetschef som ska intyga att målbeskrivningens krav är uppfyllda).

Tjänstgöring får tillgodoräknas från och med den tidpunkt då läkarlegitimationen utfärdades. Detta gäller numera lika för legitimationer erhållna såväl inom som utom EU och EES.

Skärpta krav på redovisning av kompetens

De olika kliniska tjänstgöringarna ska redovisas. Verksamhetschefer och handledare ska intyga att målen har uppnåtts. Utöver detta ställs det också högre krav på redovisning av uppnådda delmål. Följande metoder för lärande kräver även att intyg skickas till Socialstyrelsen i samband med ansökan om specialistkompetensbevis:

- klinisk tjänstgöring (eller auskultation när sådan anges som alternativ till klinisk tjänstgöring),
- genomgångna kurser,
- skriftligt individuellt arbete,
- kvalitets- och utvecklingsarbete.

Socialstyrelsen ska också hämta in yttrande från två externa bedömare. Dessa ska yttra sig över om de tjänstgöringar och lärandemetoder som använts varit relevanta för att uppnå målen liksom att intygsgivarna haft relevant kompetens för uppgiften.

En specialitetsstruktur som anpassas efter behoven

I dag finns det 31 basspecialiteter, 24 grenspecialiteter och två tilläggspecialiteter. För att få specialistkompetensbevis i en grenspecialitet måste man inneha kompetensbevis i basspecialiteten.

För de två tilläggspecialiteterna krävs att man innehar specialistkompetensbevis i en för tilläggspecialiteten godkänd basspecialitet.

Indelningen i specialiteter behöver löpande anpassas till såväl den medicinska utvecklingen som hälso- och sjukvårdens och därigenom patienternas behov. Nya specialiteter är kärlikirurgi, akutsjukvård och barnonkologi. Genom sammanslagning betecknas även klinisk bakteriologi och virologi, klinisk immunologi och transfusionsmedicin samt arbets- och miljömedicin (yrkes- och miljömedicin och företagshälsovård) som nya.

Regeringen har för avsikt att ge Socialstyrelsen i uppgift att besluta om specialiteternas indelning.

Utbildningen breddas och utvecklas

En viktig del i kvalitetsutvecklingen är att kraven på kompetens i kommunikation, ledarskap samt medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete höjs och blir mer enhetliga. Detta uttrycks i form av nio delmål för varje specialitet, utom de tolv medicinska delmålen. Metoder för lärande och uppföljning anges till dessa delmål.

Övergångsbestämmelser

Den läkare som fått legitimation före den 1 juli 2006 har rätt att få bevis om specialistkompetens enligt äldre bestämmelser, förutsatt att han eller hon ansöker om detta senast den 31 december 2013.

Kravet på att handledare och studierektorer ska ha genomgått handledarutbildning träder i kraft först den 1 september 2010.

I övrigt gäller de nya föreskrifterna från den 1 september 2008.

Socialstyrelsen får stöd av ST-rådet

Rådet är rådgivande till Socialstyrelsen i uppdraget att

- stödja huvudmännen för att uppnå hög kvalitet i ST,
- främja utbildning av handledare,
- följa upp kvaliteten på ST,
- utarbeta kriterier för utbildande enheters bredd och inriktning i ST.

I rådet sitter representanter för Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting, Svenska Läkaresällskapet, Sveriges läkarförbund, universitet och högskolor genom Högskoleverket, Sveriges yngre läkares förening liksom två fristående sakkunniga.

Vill du veta mer?

Du hittar ytterligare information på Socialstyrelsens hemsida www.socialstyrelsen.se under Ämnen/Utbildning och kompetens/Läkares nya specialiseringstjänstgöring.

Läkarnas specialiseringstjänstgöring
(art.nr. 2008-126-7) kan beställas från

Socialstyrelsens beställningsservice
120 88 Stockholm

Fax: 08-779 96 67

e-post: socialstyrelsen@strd.se

Broschyren kan också laddas ner från Socialstyrelsens
webbplats www.socialstyrelsen.se